

„Nekřesej do kaše, křesej do troudu...“

200 let od narození Karla Havlíčka (1821–1856)

I.

„Šuselka nám píše/Až z německé říše,/Bysme přišli/ Němcům pomoci/Že jim kruží v břiše. ... Německo je vaše/Čechy ale naše/Nefoukejte/ Nám z Frankfurtu/Do slovanské kaše./Však se Frankfurt lekne/A čepičku smekne/Až český lev/Zježí fousy/A ocasem sekne.“

(Píseň o tom německém parlamentě)

II.

Živý byl od počátku revolučních událostí roku 1848 vztah česko-německý. Rozhodujícím momentem se stal český poměr k sjednocení německých států do jednoho státního útvaru připravovanému ve Frankfurtu nad Mohanem. Odtud došlo Františku Palackému pozvání do tzv. „předparlamentu“, tedy přípravného výboru pro budoucí parlament. Otázku spojení Čech s Německem promýšlel František Palacký v těchto dnech velmi intenzivně, dne 11. dubna 1848 toto pozvání a celou myšlenku česko-německého státoprávního spojení veřejným dopisem odmítl. Jediného garanta svobodného rozvoje malých středoevropských národů totiž spatřoval v existenci silné, ale federalizované rakouské říše. Jeho stanovisko Národní noviny otiskly. Zatímco Palacký formuloval své argumenty odborně, Havlíček, lze říci, je „překládal“ pro širokou veřejnost, nejznáměji právě v textu Šuselka nám píše, který se měl zpívat na melodii písně Na tom pražském mostě. Osobnost významného německého liberálního politika Franze Schuselky Havlíček až karikoval, frankfurtskému jednání se „furiantsky“ vysmíval, českou převahu nad německými aktivitami pak demonstroval velmi sebevědomě. A to ve zjitřené atmosféře česko-německých konfliktů fungovalo. Píseň – zejména v Praze - „ovládla“ veřejný prostor. Havlíčkovi je připisováno i autorství dalších popěveků. Písně měly v rozbourané době mimořádný ohlas, ke zpěvu na veřejnosti se připojili často i ti, kteří se jinak do veřejného dění aktivně nezapojovali.

III.

Jiří Kořalka, *Pozvání do Frankfurtu*, Praha 1990; Jiří Štaif, *Obezřetná elita. Česká společnost mezi tradicí a revolucí 1830–1851*, Praha 2005; František Topinka, *Neznámé politické písně Havlíčkovy*. Český časopis historický 33, 1927, s. 237–262; Alexandr Stich a Jiří Korejščík (ed.), *Stokrát plivni do moře: Karel Havlíček Borovský - verše a doprovodné citace*, Praha 1990.